

1945, seirens og fredens år.

En stor del av vårt folk hadde et sikkert håp om at krigen skulle va slutt i 1944. Dette håp ble ikke innfridd, og det har ført med sig at mange av oss går skuffet inn i det nye året. En slik skuffelse er naturlig, men den må ikke få oss til å glemme de store seire som våre allierte har vunnet i det forløpne år.

I året 1944 har vi opplevet at tyskerne er jaget ut av Sovjet-Unions territorium med unntagelse av et lite område i Latvia, at Tysklands forbunds feller, Finland, Romania og Bulgaria er tvunget til kapitulasjon. Den siste forbunds-fellen, Ungarn, er nesten erobret. Størparten av Jugoslavia og en betydelig del av Polen er befrikk. Og mot slutten av året begynte befriddelsen av vårt eget land med den røde armees framstøt inn i Finnmark. I vest er det også store resultater å peke på. Frankrike, Belgia og Hellas er befrikk og dessuten endel av Italia og Nederland.

Selv om den tyske offensiven nu nylig i Belgia viser oss at den tysk armee ennu er istand til å bite fra sig, så kan det allikevel ikke herske tvil om at det endelige tyske nederlag ikke kan være langt unna. Men det ville ikke være rett av oss bare å slå oss til ro med at 1944 skal bli seirens år. Likeså viktig som å vinne krigen er det å vinne freden. Ved begynnelsen av det nye året bør vi alle være besjelet av en fanatisk besluttksomhet til for det første å gjøre vårt ytterste for å ødelgge nazistene for det nye året blir altfor gammelt, og for det andre å samle våre krefter for å vinne freden.

Spørsmålet om vårt folks indre fred etter krigen er ikke så enkelt som mange tror. Fred er ikke noe som daler ned fra himmelen. Det er noe vi må skape selv. Det er vår oppgave å bygge opp og befeste den samarbeidets ånd i vårt folk som er forutsetningen for at vi i hurtig tempo kan greie å gjenreise et herjet fedreland og gjøre det til et stadig bedre og bedre hjem for alle nordmenn. Et virkelig holdbart samarbeid for å bygge opp et nytt og bedre Norge, krever at alle gode nordmenn gjensidig respekterer hverandre, at de forskjellige politiske grupper på heimefronten får den anerkjennelse og den plass i gjenoppbygningsarbeidet som de har krav på etter deres innsats i befrikkelseskrigen.

Det som har hendt i befrikkede land som f. eks. Frankrike, Belgia og Hellas lærer oss at det slett ikke er så lett å skape et fredens samarbeid. Og erfaringene fra vårt eget land under krigen maner oss alle til å tenke over hvordan en fredelig gjenreisning skal gjennomføres. Dessverre må vi si at utsiktene ikke ser altfor lyse ut. Dette skyldes først og fremst den holdning som heimefrontledelsen og dermed regjeringen har inntatt overfor den kommunistiske arbeiderbevegelse i vårt land. Disse våre landsmenn har lyst kommunistene i et slags bann. Kommunistene skal ikke anerkjennes som gode nordmenn, deres innsats i krigen skal ikke bli regnet som en nasjonal innsats og de skal bli holdt utenfor samarbeidet om landets gjenreisning etter krigen. Alle gode nordmenn på heimefronten vet at denne holdning ikke er berettiget. Den kan bare tjene til å sette vonst blod mellom nordmenn, til å skape borgerkrigstilstander som i Hellas. Den letter arbeidet for alle slags reaksjonære strømminger og er til direkte hjelp for nazistene og Gestapo.

Ved begynnelsen av det nye året er det på sin plass å gjøre våre landsmenn oppmerksom på denne fare for vår indre fred og oppfordre dem til for fedrelandets skyld å gjøre sitt ytterste for å sette en stopper for dette uverdige forhold. Vi må få heimefrontledelsen og regjeringen til å oppheve unntagelsestilstanden mot den aktive del av heimefronten.

Dersom vi klarer både å øke krigsinnsatsen og å skape fred og samarbeid mellom alle gode nordmenn, så kan vi med trygghet si at året 1945 skal bli både seirens og fredens store år.

Polen.

Befrielseskomiteen i Lublin har proklamert seg som provisorisk polsk regjering. Dette skritt vil få store politiske konsekvenser og vil bli en alvorlig prøvesten på samholdet mellom de allierte.

Utviklingen innen emigrantregjeringen i London gjorde et samarbeid med Lublin-komiteen og med Sovjetregjeringen umulig, og den eneste måten å løse knuten på var uten tvil det som nu er gjort.

Lublin-komiteen som provisorisk regjering gir uttrykk for den kjensgjerning at Polen bare kan bli befridd av Den røde armee, og at Sovjet-Union nekter å ha noe å gjøre med en polsk regjering som det ikke kan etablere et forsvarlig samarbeid med.

Den engelske regjering erklærte seg under Moskva-konferansen enig i de russiske synspunkter når det gjaldt Sovjet-Unionens krav om et demokratisk Polen. Nu får den valget mellom å støtte en regjering som representerer den polske reaksjon eller å holde fast ved vennskapet med Sovjet-Unionen. I lengden vil England ikke kunne stå med ett bein i hver leir.

Politisk oversikt uka 1/1 - 8/1

Kong Georg av Hellas har utnevnt erkebiskop Damaskinos til regent istedetfor Papanandrew. Onsdag ble ny statsminister utnevnt, general Plasdir. Han betegnes som liberal og framskrittvennlig. Der var møte i uka mellom utenriksministeren, general Scobie og Elias. Der ble ikke sluttet noen overenskomst. Elias vil ha garanti for at "Fjellbrigaden" blir tatt vekk og at nasjonalgarden og politikorpset blir oppløst. Scobie mener at det er den nye regjering som får ta stilling til dette. Fredag var det slutt på all organisert motstand i Aten og Pireus. Elias har trukket seg opp i fjellene.

Søndag proklamerte Lublin-komiteen seg selv som provisorisk polsk regjering. Eksilregjeringen i London protesterte straks. Fredag anerkjente russerne Lublin-regjeringen. Denne og Sovjetsamveldet skal utveksle diplomatiske representanter. Den amerikanske utenriksminister Stettinius har uttalt at Amerika anerkjenner Londonregjeringen. Den britiske regjering har ikke tatt noe offisielt standpunkt. Den håper det polske spørsmål blir tatt opp til drøftelse neste gang de tre allierte ledere møtes. Roosevelt har opplyst at det blir i slutten av januar.

Nyhetene 10/1 kl. 15.

Store amerikanske styrker er gått iland på Luzon, den største øya i Fillipinene. 4 strender i Lingazebukta er tatt. Framrykningen innover øya går bra og amerikanerne møter bare ubetydelig motstand bak det japanske forsvar. Invasjonsflåten besto av 800 skip. 70 japanske fly ble skutt ned og 2 destroyere ødelagt under landgangsoperasjonene. Tokio er blitt kraftig bombet.

Amerikanske fly har vært over Tyskland idag. I Spissen av Ardennerkilen har britene rykket fram 3 km. La Roche er så godt som omringet. General Bradley uttalte igår at tallet på tyskere som er tatt til fange overstiger tallet på amerikanere som er fanget og meldt savnet.

Britiske bombefly angrep igår skipsmål utenfor Kisoy og Lervik og i Sognefjorden. 1 skip ble senket og 4 skadet.

De tyske forsøk på å komme garnisonen i Budapest til unnsetning er alle blitt knust. I byen rykker sovjettroppene fortsatt fram. 500 kvartaler og en flyplass ble erobret igår.

De allierte skipstap som følge av ubåtkrigen gikk endel opp i desember.